

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1983-1984

18 JANVIER 1984

Projet de loi modifiant la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'INFRASTRUCTURE PAR M. EICHER

Le Ministre, en guise d'introduction en la matière, résume l'exposé des motifs du projet de loi : égalité entre les Belges et étrangers devant la justice, suppression du permis de conduire « migratoire » ou touristique, examen pratique pour les conducteurs de cyclomoteurs.

Discussion générale

Deux membres relativisent la valeur des statistiques et graphiques, annexés au rapport de la Chambre.

Ils s'inquiètent de l'oubli dans lequel se trouvent les trimoteurs sous cape. Ceux-ci ne font que du 40 km à l'heure et se trouvent cependant sur la chaussée, constituant un danger mortel pour les autres véhicules et pour eux-mêmes.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. De Bondt, président; Aubecq, Belot, Bosmans, Claeys, Dalem, Decléty, De Seranno, de Wasseige, Donnay, Féris, Jandrain, R. Maes, Op 't Eynde, Seeuws, Tilquin, Van Daele, Vanderborght, Vandermarliere, Van Ooteghem, Windels et Eicher, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Califice, Conrotte, De Kerpel, Gerits, Grosjean et Reynders.

R_ A 12906*Voir :***Document du Sénat :**

613 (1983-1984) N° 1 : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1983-1984

18 JANUARI 1984

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de politie over het verkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE INFRASTRUCTUUR DOOR DE HEER EICHER

Als inleiding tot de bespreking vat de Minister de memoerie van toelichting bij het ontwerp van wet samen : gelijkheid tussen Belgen en buitenlanders voor het gerecht, afschaffing van het « migratie »- of toeristisch rijbewijs, praktisch examen voor de bromfietzers.

Algemene bespreking

Twee leden relativieren de waarde van de statistische gegevens en de grafieken die bij het verslag van de Kamer zijn gevoegd.

Zij zijn verontrust dat niet wordt gesproken over de motor-driewielers onder kap. Deze halen slechts net 40 km/uur en rijden toch op de weg, waar zij een dodelijk gevaar betekenen voor de andere voertuigen en voor henzelf.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren De Bondt, voorzitter; Aubecq, Belot, Bosmans, Claeys, Dalem, Decléty, De Seranno, de Wasseige, Donnay, Féris, Jandrain, R. Maes, Op 't Eynde, Seeuws, Tilquin, Van Daele, Vanderborght, Vandermarliere, Van Ooteghem, Windels en Eicher, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Califice, Conrotte, De Kerpel, Gerits, Grosjean en Reynders.

R_ A 12906*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

613 (1983-1984) N° 1 : Ontwerp van wet.

Le Ministre répond que pour tous les véhicules qui sont de plus de 49 cc un permis de conduire est exigé.

Un membre signale que les voitures d'invalides constituent un problème du même genre.

Un autre membre ajoute qu'en outre tous ces véhicules légers ne respectent nullement le maximum de vitesse qui leur est permis (40 km à l'heure).

Un membre dit qu'un arrêté royal prévoit la décibellisation des vélomoteurs et demande combien d'appareils sont à la disposition de la gendarmerie pour le contrôle.

Le Ministre fait remarquer que puisque les conducteurs des cyclomoteurs et autres devront se présenter au centre d'examen pour obtenir un permis, on peut très bien, à cette occasion, vérifier si ces cyclomoteurs sont trafiqués.

Certains commissaires soulèvent le cas d'ivresse. Le Ministre répond que la loi permet l'enlèvement du permis sans faire une distinction entre le cas d'un conducteur de cyclomoteur et celui d'une motocyclette. En tout état de cause, les compagnies d'assurances peuvent se retourner contre le conducteur pris en flagrant délit d'ivresse au volant.

Discussion des articles

Article 1er

Se référant au rapport de la Chambre 725 (1982-1983) - n° 3, pages 5 et 6 (en haut), un sénateur fait remarquer que la modification de l'article 5, 1°, de la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968, ne porte pas atteinte à la compétence de la députation permanente puisque celle-ci n'est pas visée au 1° de l'article 5. A son avis, la réponse donnée par le Ministre n'est pas pertinente.

Le Ministre admet qu'en effet il ne faut pas toucher à la répartition des compétences entre le gouverneur et la députation permanente.

Article 2

Pas de discussion.

Les articles 1er et 2 sont adoptés à l'unanimité des 13 membres présents.

Article 3

Un membre renvoie à l'avis du Conseil d'Etat repris dans le Doc. Ch. 725 (1982-1983) - n° 1, page 4, où celui-ci suggère, pour être complet, de mentionner également le « titre d'apprentissage », car celui-ci n'est pas compris dans la notion de « titre qui tient lieu de permis de conduire ».

Le Ministre explique que la raison n'est autre que l'absence de ce « titre » dans le dernier arrêté pris à ce sujet.

De Minister antwoordt dat een rijbewijs wordt geëist voor alle voertuigen met een cilinderinhoud van meer dan 49 cc.

Een lid wijst erop dat de invalidenwagens een soortgelijk probleem vormen.

Een ander lid voegt eraan toe dat al die lichte voertuigen zich bovendien helemaal niet houden aan de toegelaten maximumsnelheid (40 km per uur).

Een lid zegt dat een koninklijk besluit voorziet in het vaststellen van het aantal decibels van de bromfietsen en vraagt over hoeveel apparaten de rijkswacht beschikt voor de controle.

De Minister antwoordt dat, aangezien de bromfietzers en anderen zich zullen moeten melden voor een examen om een rijbewijs te verkrijgen, men bij die gelegenheid zeer goed kan nagaan of met die bromfietsen geknoeid is.

Enkele commissieleden brengen de dronkenschap ter sprake. De Minister antwoordt dat de wet de mogelijkheid biedt om het rijbewijs in te trekken zonder dat een onderscheid wordt gemaakt tussen een bromfietser en een motorrijder. Hoe dan ook, de verzekeringsmaatschappijen kunnen zich keren tegen de bestuurder die op heterdaad is betrapt op dronkenschap aan het stuur.

Artikelgewijze bespreking

Artikel 1

Verwijzend naar het verslag K. 725 (1982-1983) - nr. 3, op blz. 3 en bovenaan blz. 4, merkt een senator op dat door de wijziging van artikel 5, 1°, van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, er niet geraakt wordt aan de bevoegdheid van de bestendige deputatie; immers, in het te wijzigen artikel 5 is er in het 1° geen sprake van de bestendige deputatie. Het antwoord dat de Minister verstrekke acht hij dus niet ter zake doende.

De Minister ziet in dat inderdaad niet geraakt hoeft te worden aan de bevoegdheidsverdeling tussen gouverneur en bestendige deputatie.

Artikel 2

Geen bespreking.

De artikelen 1 en 2 worden aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Artikel 3

Een lid verwijst naar het advies van de Raad van State, opgenomen in het Stuk K. 725 (1982-1983) - nr. 1, op blz. 4, waarbij deze suggereert, om volledig te zijn, ook het « scholingsbewijs » in te schrijven, omdat zulks niet valt onder het begrip « als rijbewijs geldend bewijs ».

De Minister betoogt dat de enige reden is het ontbreken van dat « bewijs » in het laatste besluit dat in dat verband is genomen.

En outre, il estime que les mots « permis de conduire ou du titre qui en tient lieu » couvrent bel et bien tous les titres légaux exigés par la loi pour conduire un véhicule.

Un membre suggère que, vu la prolongation de la scolarité jusqu'à 18 ans, il serait à conseiller de rendre obligatoire l'apprentissage du code de la route dans l'enseignement secondaire. Le Ministre répond que tous les enfants y devraient être familiarisés et qu'il prendra une initiative auprès de ses collègues de l'Education nationale.

L'article est adopté à l'unanimité des 14 membres présents.

Article 4

A la question de savoir pourquoi l'alinéa 2 vise également « la personne qui accompagne » (le conducteur), le Ministre répond que le projet de loi ne change rien au texte existant : il s'agit d'une simple adaptation de la terminologie en ce qui concerne les autorités compétentes pour ordonner le retrait.

L'article est adopté à l'unanimité des 14 membres présents.

Article 5

Cet article est adopté unanimement par les 14 membres présents.

Article 6

Le Ministre expose la portée de cet article, qui remplace l'article 65 de la loi coordonnée relative à la police de la circulation routière.

— A l'avenir, si l'amende n'est pas payée et pas de garantie donnée, la saisie de la voiture devient possible;

— On pourra payer en des valeurs autres que des francs belges;

— La chronologie de ces mesures est bien ordonnée.

A la demande d'un membre de la Commission quant à savoir si cette loi vaudra pour tout le monde, le Ministre répond par la négative : cette prescription ne vaut que pour ceux qui :

a) ne paient pas la somme proposée;

b) n'ont pas de résidence ou de domicile fixe en Belgique.

Un membre soulève le problème du dépassement de la vitesse maximum, car c'est surtout cela qu'on vise. Si ce dépassement est constaté par un radar, il se peut que le conducteur en faute puisse passer la frontière et se dérober à toute sanction.

Hij meent bovendien dat de woorden « rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs » wel degelijk alle wettelijke bewijzen dekt die door de wet worden vereist om een voertuig te besturen.

Een lid geeft in overweging dat, gelet op de verlenging van de leerplicht tot 18 jaar, het aan te raden zou zijn de studie van het verkeersreglement in het secundair onderwijs verplicht te stellen. De Minister antwoordt dat alle kinderen daarmee zouden moeten worden vertrouwd gemaakt en dat hij daartoe contact zal opnemen met zijn collega's van Onderwijs.

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Artikel 4

Op de vraag waarom het tweede lid uitsluitend doelt op « de persoon die begeleidt » antwoordt de Minister dat het ontwerp de bestaande tekst niet wijzigt; het gaat alleen om een terminologische aanpassing ten aanzien van de instanties die bevoegd zijn om de intrekking te gelasten.

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Artikel 5

Dit artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Artikel 6

De Minister zet de draagwijdte van dit artikel uiteen, hetwelk in de plaats komt van artikel 65 van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer.

— Indien de geldboete niet wordt betaald en geen waarborg wordt verstrekt, kan de wagen voortaan in beslag worden genomen;

— Men zal in andere waarden dan Belgische franken kunnen betalen;

— De chronologische volgorde van die maatregelen is goed geregeld.

Op de vraag van een lid of deze wet geldt voor allen, antwoordt de Minister ontkennend : deze bepaling geldt slechts voor degenen :

a) die de voorgestelde som niet betalen;

b) die geen vaste woon- of verblijfplaats in België hebben.

Een lid handelt over het probleem van de overschrijding van de maximumsnelheid, want vooral daarop wordt geïmagineerd. Indien deze overschrijding door de radar wordt vastgesteld, is het mogelijk dat de bestuurder die de overtreding begaat de grens kan oversteken en zich aldus aan elke sanctie onttrekt.

Le Ministre explique que le système ne vaut que pour les cas où les voitures rapides de la Gendarmerie ne peuvent arrêter le coupable.

Le membre veut savoir ce qui arrivera si le coupable revient le lendemain en Belgique.

Le Ministre dit qu'il est impossible de lui appliquer la procédure de la perception immédiate, sous réserve de poursuites éventuelles par les autorités judiciaires.

C'est pourquoi un autre membre insiste pour mettre à la disposition de la Gendarmerie les moyens lui permettant d'appréhender le contrevenant avant la frontière pour que la loi puisse avoir une portée optimale.

Le Ministre estime que la Gendarmerie devra s'adapter à cette loi. Des contacts seront pris avec son commandant en chef.

Le Président ajoute que le Parlement forge l'instrument de l'Exécutif. C'est au Parlement de vérifier ensuite si l'Exécutif s'en sert convenablement.

Un membre demande quelles sont les personnes visées par les articles 479 et 483 du Code d'instruction criminelle (§ 8 de l'article 6). Le Ministre les énumère : les magistrats, les officiers supérieurs et d'autres fonctions; les parlementaires ne sont pas repris.

Un autre membre soulève le problème des voitures remorquées sur l'ordre de la Gendarmerie. Parfois celle-ci s'en prend à des voitures, jetées sur un terrain privé, qui n'entravent pas la voie publique, ou bien à des voitures stationnées près du lieu de l'accident.

Un deuxième aspect du problème est de savoir à quel garage la gendarmerie fait appel pour le transport des voitures. Parfois il s'agit de garages situés loin des lieux, ce qui aggrave les frais. Aussi se demande-t-on si la gendarmerie a une préférence pour certains garages.

Le Ministre précise que selon les ordres de la Gendarmerie, toutes les voitures impliquées dans un accident doivent être remorquées le plus vite possible pour autant qu'elles gênent la circulation. Le garage de la destination est celui choisi par le conducteur, à la condition bien entendu que ce garage dispose d'un service de remorquage. Faute de choix ou faute d'un tel service, la gendarmerie aura recours à un service figurant à une liste dressée à cette fin.

L'intervenant croit pouvoir dire qu'en fait la gendarmerie ne demande pas à l'intéressé quel est son choix. En plus, cette procédure ne vaut pas pour des voitures qui ne se trouvent pas sur la voie publique.

Le Ministre se mettra en rapport avec le commandant de la Gendarmerie afin d'insister sur une application très stricte des principes mentionnés ci-dessus.

Un membre ne voit pas comment on pourrait appliquer cette loi aux conducteurs d'autobus de ligne qui viennent de

De Minister betoogt dat de regeling slechts geldt voor de gevallen waarin de snelle wagens van de rijkswacht de schuldlige niet kunnen aanhouden.

Het lid vraagt wat er gebeurt als de schuldlige de volgende dag naar België terugkeert.

De Minister zegt dat het onmogelijk is de procedure van de onmiddellijke inning op hem toe te passen, behoudens eventuele vervolgingen door het gerecht.

Daarom vraagt een ander lid met aandrang dat de nodige middelen ter beschikking van de Rijkswacht zouden worden gesteld om de overtreder vóór de grens te kunnen vatten, om de wet haar optimale werking te kunnen geven.

De Minister meent dat de Rijkswacht zich aan deze wet zal moeten aanpassen. Hij zal daarover contact hebben met de opperbevelhebber.

De Voorzitter voegt eraan toe dat het Parlement het instrument voor de uitvoerende macht smeedt. Het Parlement moet vervolgens nagaan of de uitvoerende macht dat instrument behoorlijk gebruikt.

Een lid vraagt wie bedoeld wordt in de artikelen 479 en 483 van het Wetboek van strafrecht, § 8 van artikel 6. De Minister antwoordt : de magistraten, hoofdofficieren en andere ambtsdragers, maar niet de parlementsleden.

Een ander lid heeft het over het probleem van de wagens die op last van de rijkswacht worden weggesleept. Soms bemoeit deze zich met wagens die op een particulier terrein zijn terechtgekomen, en die het verkeer niet hinderen, ofwel met wagens die gestationeerd zijn bij de plaats van het ongeval.

Een tweede aspect van het probleem is de vraag welke garage de rijkswacht aanspreekt om die wagens te vervoeren. Soms zijn het garages die ver van de plaats van het ongeval gelegen zijn, wat de kosten verzwart. Men vraagt zich dan ook af of de rijkswacht een voorkeur voor bepaalde garages heeft.

De Minister antwoordt dat, volgens de orders van de rijkswacht, alle wagens die bij een ongeval betrokken zijn, zo spoedig mogelijk moeten worden weggesleept wanneer ze het verkeer belemmeren. De garage van bestemming wordt gekozen door de bestuurder, mits die natuurlijk over een takelwagen beschikt. Is er geen keuze of geen sleepdienst, dan zal de rijkswacht een beroep doen op dienst die voorkomt in een lijst die daartoe is opgemaakt.

Spreeker meent te mogen zeggen dat de rijkswacht in feite aan de betrokkene niet vraagt naar zijn keuze. Bovendien geldt die procedure niet voor wagens die niet op de openbare weg staan.

De Minister zal bij de rijkswachtcommandant aandringen op een stipte toepassing van de bovenstaande beginselen.

Een lid ziet niet in hoe men deze wet zal kunnen toepassen op de bestuurders van lijnbussen die uit het buitenland

l'étranger (par exemple les Néerlandais venant de la Zélande, les Français du littoral).

Le Ministre trouve en effet qu'il lui semble peu probable qu'on saisisse ce type d'autobus sauf dans des circonstances relativement graves.

Un membre de la Commission attire l'attention sur l'avant-dernier alinéa du paragraphe 3 quant à savoir qui remboursera les dégâts causés par le remorqueur.

Le Ministre explique les principes qui régissent cette matière : le droit commun reste applicable.

En effet, la personne à qui la garde d'un objet est confié, est tenue de le conserver en « bon père de famille ».

Un autre membre relève deux difficultés :

a) les frais exigés par certains garagistes peuvent différer les uns des autres;

b) qu'en est-il des frais causés par la privation du véhicule?

Le Ministre répond que cette procédure est déjà en usage et que les garagistes s'en tiennent généralement à un tarif.

Un membre préférerait que, au paragraphe 4, 2°, les mots « du prononcé » (du jugement) soient remplacés par « de la signification ».

Un autre membre souhaite connaître le déroulement de la procédure lorsque le conducteur n'est pas propriétaire du véhicule et notamment quand le véhicule en question est une voiture de location.

Le Ministre répond que ces questions n'ont pas d'incidence sur le déroulement normal de la procédure.

A propos du paragraphe 5, un membre veut savoir comment l'intéressé sera informé de sa condamnation éventuelle et de la vente de sa voiture ainsi que la disposition sur laquelle repose cette obligation.

Le Ministre répond que le Code judiciaire et le droit international règlent ces questions. On y prévoit des délais d'opposition et d'appel, qui sont prolongés en fonction des distances.

Un autre membre demande ce qui arrive quand le produit de la vente de la voiture est inférieur au montant de l'amende.

Le Ministre explique qu'à l'instar de ce qui se passe déjà actuellement, le solde reste dû.

Enfin, le Ministre est interrogé sur le sens des mots « dans un délai déterminé par le Roi » (§ 1er, *in fine*).

Le Ministre explique que ce délai est prévu en vue de permettre à l'intéressé d'acquitter son amende dans un délai à déterminer par le Roi.

L'article est adopté par 11 voix et 2 abstentions.

komen (bijvoorbeeld de Nederlanders die uit Zeeland komen, de Fransen die van de kust komen).

De Minister vindt het inderdaad niet zeer waarschijnlijk dat een bus van dat type in beslag zal worden genomen, behalve in vrij ernstige omstandigheden.

Een lid vestigt de aandacht op § 3, voorlaatste lid : wie zal de door de sleper veroorzaakte schade vergoeden ?

De Minister licht de ter zake geldende regeling toe : het gemeen recht blijft van toepassing.

Hij die een voorwerp in bewaring heeft is namelijk verplicht het « als een goed huisvader » te bewaren.

Een ander lid wijst op twee moeilijkheden :

a) de kosten die bepaalde garagehouders in rekening brengen kunnen onderling verschillen;

b) hoe staat het met de kosten van derving van het rijtuig ?

De Minister antwoordt dat deze procedure nu ook al gebruikelijk is en dat de garagehouders zich doorgaans aan een tarief houden.

Een lid zou gaarne zien dat in § 4, 2°, de woorden « de uitspraak » (van het vonnis) worden vervangen door « de betekening ».

Een ander lid zou willen vernemen hoe het zal verlopen als de bestuurder niet de eigenaar is en met name wanneer het een huurauto betreft.

De Minister antwoordt dat dit geen invloed heeft op het normale verloop van de procedure.

In verband met § 5 vraagt een lid hoe de betrokkene op de hoogte zal worden gebracht van zijn eventuele veroordeling en van de verkoop van zijn voertuig en op welke bepaling die verplichting berust.

De Minister antwoordt dat het Gerechtelijk Wetboek en het internationaal recht dat soort van problemen regelen. Daarin zijn termijnen gesteld van verzet en hoger beroep, die worden verlengd naar verhouding van de afstand.

Een ander lid vraagt wat er gebeurt wanneer de verkoop van een wagen minder opbrengt dan de geldboete.

De Minister antwoordt hem dat het saldo verschuldigd blijft, zoals thans reeds het geval is.

Ten slotte wordt aan de Minister een vraag gesteld over de betekenis van de woorden « binnen een door de Koning bepaalde termijn » (§ 1, *in fine*).

De Minister antwoordt dat die bepaling bedoeld is om de betrokkene in staat te stellen zijn geldboete te voldoen binnen de termijn door de Koning te stellen.

Artikel 11 wordt aangenomen met 11 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Article 7

Un membre de la Commission se demande si l'exception faite quant à sa mise en vigueur pour l'article 6, l'article le plus important de cette loi, n'aura pas comme effet de la réduire pratiquement à néant.

Le Ministre répond qu'une entrée en vigueur différée de l'article 6 est prévue pour permettre de prendre les arrêtés d'application nécessaires. On prévoit que le Roi fixera cette date pour la période des vacances de Pâques 1984.

L'article est adopté à l'unanimité des 17 membres présents.

L'ensemble du projet de loi est adopté à la même unanimité.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité des 17 membres présents.

Le Rapporteur,
B. EICHER.

Le Président,
F. DE BONDT.

Artikel 7

Een lid vraagt zich af of de uitzondering, gemaakt voor de inwerkingstelling van artikel 6 — het belangrijkste artikel van deze wet — niet tot gevolg zal hebben dat het effect van de wet vrijwel wordt tenietgedaan.

De Minister antwoordt dat ook de inwerkingtreding van artikel 6 wordt verdaagd om de nodige uitvoeringsmaatregelen te kunnen nemen. Verwacht wordt dat de Koning die datum zal stellen op een tijdstip omstreeks Pasen 1984.

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 17 aanwezige leden.

Het ontwerp van wet in zijn geheel is met dezelfde eenparigheid aangenomen.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 17 aanwezige leden.

De Verslaggever,
B. EICHER.

De Voorzitter,
F. DE BONDT.